

מול המגמות ההרסניות של המבקשים לעקור את הכל

את הלומדים מבתי המדרש.

אין זה סוד, אחד הנסיונות הגדולים של תקופתנו בא לידי ביטוי במגמה לעקור לומדים מתלמודם, בטענה כי עליהם "לרכוש השכלה" בשל "צרכי פרנסה" עתידיים. אחד מגדולי החסידות עורר בדורו, כי מהתנהגות לבן יש ללמוד עד כמה יש להיזהר מפני כל מגמה המבקשת להציב בראש השאיפות וסולם הערכים את השגת החומרניות כמטרה הדוחקת אל הצד כל שאיפה רוחנית.

לבן הארמי היה זה שהצר את רגליו של יעקב אבינו והחליף את משכורתו עשרת מונים, כדי להטריד את מחשבתו ולמנוע ממנו להתעלות כיושב אהלים - וכל מי שמנסה להעיק על לומדי התורה בדרכים כאלה ואחרות, צועד אף הוא בדרך זו.

בעל 'תפארת שלמה' מדרומסקי צוק"ל, כתב על תופעה שהיתה מצויה באותם דורות, כאשר לעיתים היו אנשים דוחקים בחתניהם האברכים השקועים בתורה ובעבודת ד', למהר לצאת מד' אמות של הלכה לצורך פרנסה, בטענות של "טוב תורה עם דרך ארץ" וכדו'. בעל 'תפארת שלמה' בביאורו להגדה של פסח, מכה על קדקדם וקובע כי הם מגשימים את דרכו של לבן הארמי, שביקש להסיר יעקב מתורתו באמצעות טענות מסוג זה.

"צא ולמד מה ביקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו וכו', ולבן ביקש לעקור את הכל. דהנה זה מידת פשוטי העם, כאשר יתן את בתו לת"ח והוא עודנו באבו מתהלך בצדקו על התורה ועבודה ולנסוע לצדיקי הדור, הנה מתעורר נגדו היצה"ר לקומם חותנו עליו להטותו מדרכו. ומתחילה בא עליו בדברים רכים לפתותו: אתה בני, לא טוב לך שבת תמיד בית התורה ותפלה כל היום, רק שים לבך גם על עניני עוה"ז אשר נכון להחיות נפש ביתך והוא גם הוא מצוה רבה, וטוב תורה עם דרך ארץ' וכדומה, ראיות רבות מפיתוי היצר..."

"והנה אמנם זה היה מידת לבן הארמי, אשר רצה להטות את יעקב מדרך צדקתו אל עניני עוה"ז והחליף את משכורתו עשרת מונים כדי לטרוך את מחשבתו. וזה שרמזו רז"ל: אתה האברך, המתפתה מחותנך, 'צא ולמד' - 'צא' ממחשבתך, ולמד', ואל תשום לבך על הנ"ל. כי כן מה ביקש לבן ר"ל, רק 'ביקש', בבקשה ליעקב אבינו, לאמר: הלא ארבע נשים לך ואחד עשר ילדים, ראה נא לפרנס אותם. ואעפ"כ לא שמע לו, כי רצה לעקור את הכל, הוא הכל דקדושה, בדבריו כנ"ל. וכך נאמר ללבן: 'הישמר לך מדבר עם יעקב משוב עד רע', רצה לומר מה'טוב' שאתה אומר כי 'טוב תורה עם דרך ארץ'. כי זהו מגיע 'עד רע' וסט"א להעביר הצדיק מצדקתו".

שהוא הולך בה".

אכן, הכנה מיוחדת נדרשת כאשר יש צורך להתמודד עם מי שחז"ל קבעו עליו כי "ביקש לעקור את הכל". אצל האבות הקדושים לא ראו צורך לפי תנאי המקום והזמן, לעסוק באותה מסכת מיוחדת של המבט התורתי על היחס הראוי ללבן וחבר מרעיו. אך כאשר עלתה שאלה זו באופן מעשי, ראה יעקב אבינו צורך קיומי ללמוד סוגיא זו בעיון עמוק ובדקדוק רב, לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, בבית מדרשם של שם ועבר שם הקדישו מקום רב ללימוד אותה מסכת.

כל זאת הוא גם משל ולקח לדורות. מאז עמדה לישראל התנועה הלאומית, עמדו מרנן עיני העדה זי"ע על פגיעתה הרעה. מרן הגר"ח מבריסק צוק"ל עורר בשעתו "ותכליתם כבר הודיעו ופרסמו כי הוא לעקור יסודי הדת". שנים מאוחר יותר שרטט מרן החזון איש צוק"ל את השורות הללו, בתקופת גזירת גיוס בנות: "להקים חיץ בין הצפיעים והצפיעות שלנו, לחוצות הפרועות, שאיית הכחש וחמדת התועבות". ('קובץ אגרות' א', קי"ג). הדברים נראו בעיני רבים כ"קנאות" יתרה. רבנו מרן הגרא"מ שך צוק"ל תיאר זאת כך: "הם לחמו בציונות החילונית עד כמה שאפשר, ואצל הרבה היה זה תימה, כיוון שהיו הרבה יהודים יראים, יהודים שלא נחשדו בהחסרת מנחה. אבל הם לא ראו זאת, כיוון שלא כל אחד יכול לראות זאת, אלא רק יחידי הסגולה".

ואכן, רק לאחר לימוד מעמיק באותה מסכת מיוחדת ניתן לגשת להתמודדות עם לבן, עם תלמידיו ועם ממשיכי דרכו. היסוד היה ונותר כפי שלימדונו גדולי הדורות - ניכור וריחוק אידיאולוגי, ביצור החומות פנימה ושמירה על "חיץ בין הצפיעים והצפיעות שלנו, לחוצות הפרועות". אין ספק כי מדובר במסכת רחבה ועמוקה, אך זו מסקנת ההלכה כפי שהנחילנו גדולי הדורות צוק"ל ויבדל"א.

פרשה זו, בה נלמדים תענועיו של לבן הארמי, משמשת אפוא לקח ומופת לדורות אודות דרכי המלחמה עם כל ממשיכי דרכו של זה שביקש לעקור את הכל. בענין זה יש להצביע על הארה נוספת, שיש בה היבט אקטואלי בימים אלה, כאשר עולים על סדר היום הפוליטי הצעות ומתווים שונים, שכל מטרתם המוצהרת היא להוציא

בשנים האחרונות, כאשר צצו התמודדויות ונסיונות שונים עם עוקרי דת מבחוץ ועם תועי דרך מבפנים, ניתן להבחין היטב בשתי אסכולות המתגבשות בתוככי הציבור החרדי. מצד אחד, ציבור גדול עומד נבוך, תוהה ומבולבל, כאשר נציגיו מאפשרים לגורמי השלטון לחולל הרס מתמשך ועומדים חסרי אונים מול גזירות הגיוס והחניון ועוד, ולעתים אף מתפתים לשתף פעולה עם המהרסים. מצד שני עומד ציבור איכותי של בני התורה המבינים בעם, שעומד בעוז ובגאון על משמר היהדות, כפי שקיבלנו מרבינו הגדול מרן הגרא"מ שך צוק"ל ורבינו בעל ה'דרכי שמואל' צוק"ל.

כאשר יעמוד המתבונן על פשר ההבדל שבין שתי הקבוצות הללו, יגיע למסקנה כי שומרי הגחלת מתייחדים בכך שקיבלו תורה שלימה על דרכי ההתמודדות עם מצבים כאלה, אימצו את הדרך והפנימו אותה בכל נפשם.

רש"י בתחילת פרשת השבוע אומר כי יעקב אבינו בבואו להר המוריה פנה לישון פעם ראשונה לאחר ארבע עשרה שנה, לאחר שבאותן שנים שעשה בבית עבר לא נתן תנומה לעיניו; "וי"ד שנים ששמש בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה". ב'אמת ליעקב' למרן הגר"י קמינצקי צוק"ל הקשה: "יש לעיין מה זה שראה יעקב לנחון לא להקשיב לציווי אביו ללכת לחרן, אלא נשאר ללמוד י"ד שנה בבית שם ועבר, והרי כל ימיו למד תורה, ומה זה שהרגיש בדיוק עכשיו הזמן לילך לשם ועבר?"

ועל כך מיישב: "והנראה, שהבין יעקב שתורת האבות לבדה לא תועיל לו בנכר, כי אברהם ויצחק הושיבו ישיבה ולימדו תורה ברבים, משא"כ שם שחי בדור המבול ועבר שחי בדור ההפלה ואעפ"כ הצליחו להתעלות על בני דורם, וכמו"כ יעקב, עכשיו שהגיע זמנו לצאת מסביבת האבות הרגיש שעליו לקבל תורה מאלו שהצליחו ללמוד תורה גם בזמן שסביבתם לא היתה ראויה לכך".

ומוסיף רבי יעקב צוק"ל ומבאר: "ויש להוסיף עוד, כי באמת בבית מדרשם של האבות לא היה מקום לתלמיד שאינו הגון, כי עיקר מגמתם הייתה להפיץ את שם ד' בעולם ולא היו יכולים להרשות לעצמם שייבוא איזה קלקול מהם, ולכן כשראתה שרה אמנו קלות ראש אצל ישמעאל מיד שילחה אותו מבית אברהם, והקב"ה הסכים על ידה, כמאמר הכתוב 'כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה'. וא"כ לא היה ליעקב שום ניסיון עם אנשים רמאים ומקולקלים, ולא ידע בכלל האין להתעסק עמם, לכן עכשיו שהיה בדרכו אל בית ראש הרמאים, היה צריך ללמוד תורה במקום אחר כדי לידע להצליח בדרך

סערה בעולם ההלכה והדיינות בעקבות היתר נישואין מפוקפק של ביה"ד הרבני בתל אביב

רבנים ודיינים בגילוי דעת ומחאה חריפה נגד פסק חסר תוקף המבקש להתיר איסורים חמורים באמצעות "הפקעת קידושין"

ביה"ד הרבני בתל-אביב יצא לאחרונה בפסק דין מוזר ומעוות הבא להתיר אשת איש להינשא באמצעות הפקעת הקידושין למפרע לאחר 18 שנות נישואין • גדולי הדיינים שליט"א קבעו כי "אין להתיר זה כל בסיס הלכתי והוא בטל כעפרא דארעא", ואף קראו לדיינים לחזור בהם מהיתר הנישואין • מכתב מחאה חריף התפרסם מאת הגרא"ד דונר שליט"א, ראב"ד לונדון, מקום מגורי הבעל: "באו דיינים אשר לא ראו ולא שמעו את הבעל ולא הכירוהו מעולם, וביטלו קידושיו ממרחק המקום ומרחק השנים, בבחינת 'הרוצה לשקר ירחיק עדותו'..."

■ מאת י. מיינץ

אותם חברי ביה"ד הרבני כי לדעתם ניתן להחשיב את הקידושין בגדר "מקח טעות" ולבטלם למפרע, וממילא האשה מותרת להינשא. על כך הגיבו וכתבו גדולי הדיינים שליט"א כי אין להסתמך כלל על חו"ד זו, המבקשת לקבוע ע"פ אומדנא מה היה מצבו הנפשי של הבעל לפני כשמונה עשר שנים.

במכתב הדיינים שליט"א נאמר: "הרינו לגלות דעתנו, דעת תורה, אודות < המשך בעמ' 12

באמצעות היתר נישואין מפוקפק, עליו כתבו הדיינים הוותיקים שליט"א כי "אין להתיר זה כל בסיס הלכתי, הוא בטל כעפרא דארעא, והאשה הינה אשת איש גמורה".

פסק הדין שיצא תחת ידי בית הדין התל-אביבי קובע, לשיטתם, כי הבעל סבל מהפרעה נפשית עוד לפני הנישואין, וזאת בהסתמך על חוות דעת פסיכולוגית שניתנה בתקופה האחרונה אודות מצב הבעל בזמן שנערכו הנישואין, בשנת תשס"ג. אי לכך קבעו

שנים ארוכות בבתי הדין בארץ ובחו"ל ומסרב בכל תוקף לגרש את אשתו כד- רישת בתי הדין השונים. על אף שפר- שייה זו נידונה לאורך השנים אצל טובי הדיינים, הן בארץ ישראל מקום מגורי האשה, והן בלונדון מקום מגוריו של הבעל, מעולם לא עלה על דעת מי מהם האפשרות של הפקעת הקידושין.

אולם שלושת הדיינים שישבו בהרכב הנוכחי בביה"ד הרבני בת"א, החליטו למצוא "פתרון בכל מחיר" לבעיה הכאובה ויצרו תקדים חמור

גמורה. פס"ד שגוי זה אינו נכון מבחינה הלכתית, ומהווה תקדים חמור ומסוכן לעתיד הדורות".

בשבוע האחרון פנו גורמים בעולם ההלכה לביטאון עולם התורה - הפלס, על מנת לעורר ולזעזק נגד פסק תקדימי מי חמור, המקעקע את חומות ההלכה ועלול להביא לפרצה חמורה במוסד הנישואין בארץ ישראל.

מדובר בפסק דין של ביה"ד הרבני בתל-אביב שדן בפרשייה כאובה של אשה מסורבת גט, שבעלה מהתל זה

סערה בעולם ההלכה והדיינות. ותיקי הדיינים בארץ ישראל יצאו במכתב וגילוי דעת נגד פס"ד מעוות שקיבלו דיינים בביה"ד הרבני בתל-אביב, שבא להפקיע קידושין למפרע לאחר 18 שנות נישואין, נגד כל יסודות ההלכה המקובלים מדור דור. במכתבם כתבו הדיינים הגאונים שליט"א כי "אין להתיר זה כל בסיס הלכתי, הוא בטל כעפרא דארעא, והאשה הינה אשת איש

